

La fe de la monja

En les últimes pàgines de *White noise* ('Soroll blanc'), gran novel·la del gran Don DeLillo, el protagonista arriba de matinada a un petit hospital, arrossegant un estrany "antagonista", contra el qual ha disparat en un hotel sinistre, i ell mateix va ferit en un braç. A l'hospital, o clínica d'urgència per a pobres, l'atenen unes monges alemanyes –residu d'un barri d'immigrants encara conegut per Germantown–, ancianes, tolerants, que no fan preguntes, que parlen alemany entre elles i un anglès aspre amb els pacients. Una monja cura el braç del protagonista mentre ell intenta fer-se simpàtic amb les poques paraules alemanyes que sap. A la paret, hi ha una foto amb el president Kennedy i el papa (supose que Joan XXIII) en un cel de núvols blancs, "el president encara vigorós després de mort, i el papa amb un aire radiant i casolà". Llavors el ferit pregunta a la monja: "Què diu l'església sobre el cel, avui dia? És encara el cel antic, com aquest, allà dalt del firmament?" La monja mira el quadro i diu: "Pensa que som estúpids?" El protagonista ferit insisteix: "Llavors què és el cel, segons l'església, si no és la residència de Déu i dels àngels i de les ànimes dels qui s'han salvat?" "Salvats? –replica la monja–, què vol dir salvats? Bon cap de suro, algú que ve ací a parlar sobre els àngels. Mostre'm un àngel, per favor. Vull veure'l." "Però vostè és una monja", diu el ferit. "Les monges creuen aquestes coses. Quan veiem una monja, ens alegra l'humor, és una cosa simpàtica, i recordem que encara queda algú que creu en els àngels, en els sants, en tot això tradicional." El protagonista és cap d'un curiós departament "d'estudis sobre Hitler" en una universitat veïna. Cal dir, però, que en aquella universitat, petita i selectiva, també hi ha estudis seriosos sobre Elvis Presley, i seminaris formals sobre accidents de cotxe, entre altres matèries acadèmiques. Bé, doncs, la monja que li cura la ferida, contesta: "I vostè és tan cap de suro que creu aquestes coses?" Se li acosta, amb la cara seriosa emmarcada pel vel negre, i continua: "Estem ací per a atendre els malalts i els ferits. Només això. Si té ganes de parlar del cel, busque un altre lloc." El professor ferit (no cal que explique ací la situació quasi surrealista

Joan Francesc Mira

que l'havia portat a disparar quatre trets maldestres) se sent molt raonable, i li diu: "Però vostès han de creure en la tradició. En el cel i l'infern antics, la missa en llatí, la infal·libilitat del papa, que Déu va crear el món en sis dies.

Les grans creences antigues, els estanys de foc a l'infern, els dimonis amb ales."

La monja comença a cansar-se. "Vostè arriba ací del carrer, perdent sang, i em diu que crear l'univers costà sis dies?" La monja s'ha empenyat, definitivament. El ferit diu que, si no creu tot això, per què té aquell quadro a la paret. "És per als altres –diu la monja–, no per a nosaltres." "Això és ridícul. Quins altres?" "Tots els altres", diu la monja. "Els altres, que passen la vida creient que *nosaltres* encara creiem. La nostra missió al món és creure en coses que ningú més no pren seriosament. Si abandonara completament aquestes creences, la raça humana es moriria. Per això estem ací. Una petitíssima minoria. Per a encarnar les antigues coses, les antigues creences. El dimoni, els àngels, el cel, l'infern. Si no férem veure que creiem en aquestes coses, el món s'enfonsaria." La conclusió de la monja, irritada, és impressionant: la seua vida és tan seriosa i dedicada com si la fe fora autèntica, precisament perquè, quan la fe general es va perdent, la gent troba més necessari que mai que hi haja algú que crega encara: monges de negre, monjos silenciosos, els bojós, els infants. Els qui han abandonat la fe, afirma la monja, pensen que tenen raó, però saben que la fe no ha de desaparèixer del tot. L'infern és quan no hi ha ningú que creu. Sempre ha d'haver-hi creients. "Nosaltres lliurem les nostres vides", diu la monja alemanya, amb rosari a la cintura i hàbit negre, "per a fer possible la vostra falta de fe". "I durant tants anys han pregat per no res?", acaba preguntant el professor ferit. "Pel món, cap de suro, pel món!", replica la monja. "Sense nosaltres, no podríeu sobreviure. I ara fora d'ací, fora!" La traducció és meua, poc rigorosa. I sobre la matèria, vostès poden pensar el que els vinga de gust. Jo, aquests dies passats, recordant aquella monja i mirant distretament processons de Setmana Santa als noticiaris de la tele, n'he tret algunes conclusions. Provisionals, com sempre.

“Nosaltres lliurem les nostres vides’, diu la monja alemanya, amb rosari a la cintura i hàbit negre, ‘per a fer possible la vostra falta de fe’. ‘I durant tants anys han pregat per no res?’, acaba preguntant el professor ferit. ‘Pel món, cap de suro, pel món!’, replica la monja. ‘Sense nosaltres, no podríeu sobreviure.’”